

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V upravi prejeman mesečno . . . " 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostopna pettivrsta po 2) vin.
Poslano:
 enostopna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvemati ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Voza! red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisni se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
Ruski napadi v vzhodnih Beskidih in
ob Pilici. — Boji med Lupkovom in
Užokom se nadaljujejo.

Dunaj, 1. aprila. Uradno se poroča:
 V vzhodnih Beskidih je sovražnik v do-
 lini Laborce ponoči večkrat poskušal
 napasti, pa smo ga vedno zavrnili.

Med sedlom Lupkov in prelazom
 Užok trajajo dalje boji za številne vi-
 šinske postojanke.

Na fronti v jugovzhodni Galiciji ni
 bilo posebnih dogodkov.

Pri Inowłodzu ob Pilici na Rusko-
 Poljskem so v jutranjih urah napadle
 močnejše sovražne sile postojanke na-
 ših čet. Ko so došle do žičnih ovir, so
 jih naše čete vrgle nazaj ter jim zadale
 občutne izgube.

Namestnik načelnika generalnega šta-
 ba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Marca ujeli Nemci 55.800 Rusov.

Berlin, 1. aprila. Veliki glavni stan:
 Na ozemlju Avgustow—Suwalki je po-
 ložaj neizpremenjen.

Ponočni poskusi Rusov, da bi pre-
 koračili Rawko jugovzhodno od Skier-
 niewic so se izjalovili.

Ruske napade pri Opočnu smo od-
 bili.

Marca meseca je nemška vzhodna
 armada ujela skupno 55.800 Rusov in
 zaplenila 9 topov ter 61 strojnih pušk.

Najvišje armadno vodstvo.

RUSKA POROČILA.

Dunaj, 1. aprila. »Korespondenca
 Rundschau« piše: Ruska poročila trdi-
 jo, da je zadnja nemška ofenzivna sila
 pri Osovječu nekoliko popustila. Na-
 sprotno pa poroča »Russkoje Slowo«,
 da se Osovjec z vso silo obstreljuje.
 Osovjec je prva ruska trdnjava, katero
 obstreljujejo z 42 cm topovi, katerih
 učinek je tak, da se cele črte izpremene
 v razvaline pokrite s trupli. Čeprav
 Nemci z vso resnostjo oblegajo trdnja-
 vo, ta dosedaj še ni posebno trpela. Ob-
 streljevanje se vrši navadno zjutraj,
 opoldne in popoldne med 4. in 5. uro,
 med tem ko je ponoči mir. »Ruskoje
 Wjedomosti« izvajajo, da si tudi po
 najhujših udarcih hitro odpomorejo.
 Za bližnji čas se je treba pripraviti na
 velike napore.

Petrograjska poročila povdarjajo

izredno važnost karpatske bitke, kate-
 re razvoj ovirajo velikanske težkoče.

Ruskim četam pred Przemyslom
 je zadnji čas poveljeval general Seliv-
 vanov, ki je tudi vodil predajno pogaj-
 anje. Cene živilom so zelo poskočile.
 1 liter mleka je stal 2 K, 1 jajce 1 K
 50 vin. Šole so bile odprte do zadnje-
 ga dne.

Uradna ruska poročila poročajo
 nadalje, da je nemško brodovje — 7
 križark in 28 torpedov cel dan obstre-
 ljevalo kurlandsko obrežje pri Polan-
 genu.

Rotterdam, 1. aprila. Rusko urad-
 no poročilo z dne 30. marca poroča med
 drugim, da so 28. marca prešle avstrijs-
 ke čete severno od Črnovic v ofenzivo.
 Rusko vojno vodstvo pripominja, da se
 je vse potrebno ukrenilo, da se ustavi
 avstrijske čete.

BOJI V SAROŠKEM KOMITATU.

Budimpešta, 1. aprila. »Az Est« po-
 roča: V Bartfi je mir. Težki boji so
 bili pretekli teden v saroškem komita-
 tu. Pri Molnarvagašu smo osvojili
 ugodne postojanke. Rusi neprenehoma
 izpopolnjujejo izgube z novimi četami.
 Prebivalstvo zgornjeogrskih mest gleda
 mirno in zaupljivo v bodočnost. V Bartfi
 se življenje popolnoma mirno raz-
 vija.

BOJI ZA UŽOK.

Dunaj, 1. aprila. Vrše se zelo hudi
 boji za prelaz Užok in za cesto, ki vodi
 v Ungvar.

BOJI V BESKIDIH.

Budimpešta, 1. aprila. »Magyar
 Orszag« poroča iz Eperjesa: Ob pobočju
 Beskidov so dogodki menjajoče se na-
 ravnje. V nekaterih dolinah in na viši-
 nah je že nekaj dni mir. Na drugem
 delu te fronte nam stoji nasproti sve-
 že ruske čete. Minulo noč so se vršili
 posebno ljuti boji za srednjo dolino On-
 dave in za »Črno goro«.

RUSKI NAFORI V KARPATIH.

Dunaj, 2. aprila. Vojni poročevalci
 brzojavljajo: Rusi z neprestanimi oja-
 čenji forsirajo prodiranje med Lupko-
 vom in Užokom. Kljub temu niso mogli
 naših čet potisniti nazaj iz galiskega
 karpatskega pobočja.

NAŠE ČETE PREŠLE DELOMA K PROTINAPADU.

Dunaj, 1. aprila. Vojni poročevalci
 poročajo, da boji na črti Lupkov — se-
 verno od Cisne — Kalnice — Užoka

trajajo dalje. Naše čete so na posamez-
 nih točkah prešle k protinapadu.

RUSKI LETALCI SE BOJE KARPA- TOV.

Budimpešta, 2. aprila. »Az Est« po-
 roča iz Szabadke: Vojaki szabadkaške-
 ga pešpolka so ujeli nekega ruskega
 častnika letalca, baje je ujetnik knez,
 ki je izjavil: Ruski letalci nazivajo
 karpatske doline »peklenska žrela«,
 ker pihajo iz njih močni vetrovi. Ko-
 maj je mogoče letala vzdržati v ravno-
 težju. Ujeti letalec je poizkušal trikrat
 v severni Bukovini preleteti Karpate,
 a jih ni mogel. Od 32 ruskih letalcev
 častnikov, ki so se izkrcali v Franciji,
 nihče več ne služi; ostali pa ne morejo
 v karpatskih peklenskih žrelah ničesar
 opraviti.

× × ×

IZ BUKOVINE.

Bukarešt, 1. aprila. »Dimineta«
 poroča iz Burdženi: Črnoviški most
 čez Prut, ki so ga Rusi porušili, je
 zopet popravljen in izročen prometu.
 Avstrijski zunanji minister je o tem
 obvestil romunsko vlado s pripombo,
 da se zopet lahko začne promet z Ro-
 munijo čez Burdženi. Romunska vla-
 da je vzela to na znanje. Sedaj vozijo
 vlaki čez Burdženi do Itzkani, kjer
 potniki presedejo na avstrijske vlake.

Pariz, 1. aprila. »Petit Parisien«
 poroča iz Bukarešta, da so avstrijske
 čete vrgle nazaj Ruse, ki so hoteli priti
 čez Prut. Pri Sadagori (severno od Čr-
 novic) so se vršili ljuti boji, ki so bili
 za avstrijske čete uspešni. Ugodno vre-
 me olajšuje dovoz ojačenj.

BOJI OB MEJI BESARABIJE.

Budimpešta, 1. aprila. »Az Est«
 poroča iz Bukarešta: Iz Mielnice se
 javlja v Besarabijo, da se tja jasno sli-
 ši grmenje topov in ragljanje strojnih
 pušk. Ruske čete so baje dobile pove-
 lje, da se umaknejo na besarabsko
 ozemlje. Del njihovih izgub v Buko-
 vini bodo nadomestili s četami izpred
 Przemysla. Dne 27. marca je bil v bojih
 v Bukovini cel ruski pehotni bataljon
 uničen. Nad 1000 Rusov je bilo ujetih.

AVSTRIJSKI UPAD V BESARABIJO.

Bukarešt, 1. aprila. Kakor poroča
 »Zina«, so avstrijske čete dne 27. mar-
 ca popolnoma prekorčile mejo Besarabije,
 prisilile Ruse, da so se morali hitro
 umakniti in zasedle Novosielico,
 Kolusek in Čhotin. Avstrijske čete, ki
 se nahajajo 35 km v notranjosti Bes-

arabije, so ujele veliko Rusov in zaple-
 nile dva topa velikega kalibra.

POLKOVNIK FISCHER ODLIKOVAN.

Bukovinskemu orožniškemu po-
 veljniku polkovniku Fischerju je v
 znak hrabrega in uspešnega obnaša-
 nja pred sovražnikom podeljen viteški
 križ Leopoldovega reda z vojno deko-
 racijo.

× × ×

IZ PRZEMYSLA.

Petrograd, 2. aprila. Iz Przemysla do-
 šle brzojavke poročajo, da vlada v mestu
 redno življenje. Mesto je le malo trpelo.
 Kavarne in trgovine so zopet odprte. Voj-
 ne ujetnike so že pričeli odpeljavati.

Petrograd, 2. marca. Iz Kijeva se po-
 roča: V Kijev je došla že večina v Prze-
 myslu ujetih avstro-ogrskih častnikov.
 Vsem so dovolili, da so smeli vzeti seboj
 svoje sluge in prtljago. Generala Kusma-
 neka je v palači generalnega štaba obis-
 kalo več visokih častnikov. Kusmanek go-
 vori izvrstno francosko, italijansko in polj-
 sko. Vodstvo ruske armade je imenovalo
 za poveljnika Przemysla generala pehote
 Konstantinoviča Artamanova. Po veliki
 noči razdele Przemysl v šest okrajev. Pr-
 zemysl tvori četrt rusko gubernijo v Ga-
 liciji. Guberniji so naložili 10 milijonov
 rubljev vojnega davka (1 rubelj = 2-54 K).
 Živila dovažajo v veliki meri. Tudi zemljo
 obdelujejo.

KDO JE Poveljeval RUSOM PRED PRZEMYSLOM?

Stockholmski »Aftenbladet« poro-
 ča iz Petrograda: Vest, ki so jo prinesli
 nekateri zunanji listi, da je car podelil
 generalu Ivanovu kot poveljniku prze-
 myslske oblegovalne vojske red sv. Ju-
 rija, je netočna, kajti tej vojski je po-
 veljeval general Selivanov, ki je tudi
 dobil gornje odlikovanje.

STANOVANJE GENERALA KUSMA- NEKA.

Petrograd, 30. marca. Generalu Kus-
 maneku je dala ruska vlada za stanovanje
 na razpolago štiri sobe v palači guverner-
 ja v Kijevu.

IZ LVOVA IN GALICIJE.

Neki Poljak je srečno ušel iz Lvova
 ter se skozi ruske bojne vrste preril v Av-
 strijo. V »Kuryeru Polskem« poroča:

V Lvovu smo čutili, da nas tlači tuja
 vlada in do skrajnosti omejuje svobodo.
 Mesto je polno ruskih vohunov in denun-
 ciantov. Življenje v mestu je izumrlo. Trije
 ali štirje ne smejo skupaj stati na ulici,
 roke se ne smejo držati v žepu, iz stano-
 vanja se sme iti le s posebnim uradnim do-

LISTEK.

Rev. John Kranjec zaspal v Gospodu.

Ko trombe glas, ko zvon doni
 od vrlega moža spomin.

Koseski.

Župnik slovenske cerkve sv. Jožefa v
 Jolietu, Ill., je umrl za pljučnico, ko mu
 je bilo komaj 44 let.

Slovenska župnija sv. Jožefa v Jolietu,
 Ill., je zopet oblekla žalno krilo. Niso še
 pretekla štiri leta, kar so nam v stari slo-
 venski zemlji pokopali nepozabnega usta-
 novitelja naše župnije, in že smo izgubili
 tudi njegovega prvega naslednika v vino-
 gradu Gospodovem.

Rev. John Kranjec, župnik jolietске
 slovenske cerkve sv. Jožefa, nadškofijski
 duhovni svetovalec, duhovni vodja društva
 sv. Družine, bivši dvakratni duhovni vodja
 K. S. K. J., urednik »Amerikanskega Slo-
 venca« itd., ni več med živimi. Smrtni an-
 gel je poljubil njegovo blede čelo in od-
 nesel njegovo dušo v tihe jasne višave,
 »kjer vse dobrote in lepote vzhaja zora«.
 Zadnji petek, dne 12. svečana t. l., na roj-
 sinj dan Lincolnov, ob 1. uri 45 minut po-
 poldne je naš dušni pastir po tritedenski
 hudi boleznimi mirno izdihnil svojo dušo.
 Umril je v najlepši moški dobi, ko je štel
 komaj 44 let.

Father Kranjec je bil nezavestn sko-
 raj 48 ur pred svojo smrtjo. V četrtek po-
 poldne je njegov zdravnik dr. James A.
 Clyne opustil vse upanje na njegovo
 ozdravljenje in vsako uro je bilo pričako-
 vati, da ugasne. Odtedaj mu je življenjska
 sila stalno pojemala in pešala.

Že pred Božičem je bil hudo zbolel za
 revmatizmom, da je moral v bolnico sv.
 Jožefa. Na videz je pač okreval, ali huda
 bolezen ga je jako oslabila, tako da je ni
 mogel preboleti.

Dne 22. prosinca so se zaznali znaki
 lahkega prehlajenja. Naslednjega jutra je
 še maševal, ali potem je po zdravnikovem
 nasvetu moral v posteljo. Čez nekaj dni je
 dočkal njegov zdravnik, da se ga je lotila
 pljučnica. Bolezen ga je zdaj bolj, zdaj
 manj mučila. Šele sredi zadnjega tedna so
 zdravniki popolnoma obupali nad njego-
 vim okrevanjem. In v petek je prišla v
 naše župnišče bela žena.

Rev. John Kranjec, rojen dne 22. sve-
 čana 1871. leta v Starem trgu na Dolenj-
 skem, je dospel v Ameriko 1892. leta. Štu-
 diral je v St. Francis Seminary, Wisc., dne
 3. julija 1897. leta je bil posvečen v maš-
 nika in nastavljen na angleški župniji v
 Jolietu, Ill. Čez leto dni ga je škof iz Pitts-
 burga poklical tja, da prevzame Slovence,
 ki so ravno sezidali hišo Gospodovo. Raz-
 mere niso bile ravno najboljše; dve leti je
 stanoval v zakristiji, potem je sezidal žup-
 nišče, a čikaški nadškof ga je odpoklical,

ker ga je potreboval za Slovence v S. Chi-
 cagu in Waukeganu. Nekaj časa je oskr-
 boval Chicago in S. Chicago skupaj, pa ni
 slo; posvetil se je leta 1903. le S. Chicagu,
 kjer je za 30.000 dolarjev dogradil cerkev
 in župnišče ter v osmih letih poplačal 8000
 dolarjev dolga. Po prerani smrti Rev. F. S.
 Sustersiča je dobil župnijo Joliet, Ill. — V
 nedeljo, 16. julija 1911. leta je Father Kra-
 njec prvič stopil pred jolietске Slovence
 kakor njih župnik in prvi naslednik nepo-
 zabnega ustanovitelja že imenovane žup-
 nije. To je bil dan veselja in radosti za
 našo nasebino. Ob 8. uri je bila velika
 sv. maša z leviti, ki jo je pel novi gospod
 župnik. Asistirala sta mu dotedanji kape-
 lan Rev. Jos. F. Stukel in pa novi kapelan
 Rev. Jos. Pollak.

Med svojim župnikovanjem v Jolietu
 je Rev. John Kranjec neumorno deloval v
 nadaljni procvit svoje župnije. Sezidal je
 krasno novo šolo, ki je stala 32.914-45 do-
 larjev in njena oprava 1335-30 dolarjev.
 Pozneje je postavil prelepo novo župnišče,
 ki je stalo brez oprave 13.490-22 dolarjev;
 stare je bilo določeno za bivališče in
 ognjšče naših čč. šolskih sester. Za nad-
 škofijskega duhovnega svetovalca je bil
 imenovan koncem meseca grudna l. 1910.
 Duhovni vodja K. S. K. S. je bil dvakrat,
 in sicer od leta 1906. do 1908. in pa od
 leta 1908. do 1911. Društvo sv. Družine si
 ga je koncem lanskega leta izvolilo za
 svojega prvega duhovnega vodjo, Za ured-

nika »Amerikanskemu Slovencu« je bil
 izvoljen na seji Slov. Amer. Tiskovne
 Družbe dne 19. prosinca leta 1912.

Pokojni si je postavil z zgoraj reče-
 nima stavbama trajen spomin med ameri-
 kanskimi Slovenci. Lahko bi na njiju stal
 in se lesketal zlat napis: »Exegi monu-
 mentum aere pereunius«, ki bi veljal raj-
 nemu vrlemu možu.

V spomin rajnemu je dolgoletnj po-
 slovodja tiskarne, A. S., napisal naslednje
 besede:

Rev. John Kranjec je bil mož v prave-
 m pomenu besede. Bil je nepremakljiv
 steber, če je slo za pravico in resnico; on
 je blagohotno priznal tudi pravice in za-
 hteve drugih.

V ravnateljstvu naše tiskovne družbe
 je bil izkušen svetovalec — bratoljub in
 prizanesljiv. Kakor urednik je bil mož je-
 klenegega prepričanja. Z njim zgubi sloven-
 ski narod v Ameriki, a zlasti jolietaska na-
 selbina silno veliko, česar ni lahko nado-
 mestiti. Rev. John Kranjec — ni umrl —
 ampak kakor naš nepozabni Rev. Sustersič
 — živi med nami — na veke.

Kar za narod je storil
 in za svoje rodne brate,
 to je Njemu izročil,
 ter odšel v nebeske svate.

voljenjem. Mesto je odtrgano od okolice. Železnica, pošta in telegraf služi samo vojski.

Po poti je videl mesta Turko, Dynov, Stari Sambor, Boryslav, Janov, Skole. Vsa ta mesta so kakor izumrla. Trgovina in obrt je povsod propadla. Rusi (kozaki) so povsod ropali. Povsod so jemali talce, ki so morali povedati, kje je kaj živil, denarja in dragocenosti.

BEDA MED RUSKO-POLJSKIMI OD-VETNIKI.

Amsterdam, 20. marca. »Nowe Gazette« poroča, da je beda v Varšavo pribeglih rusko-poljskih odvetnikov tako velika, da ne morejo plačati zapadlih odvetniških pristojbin.

VESTI IZ POLJSKE.

Krakov, 31. marca. »Dziennik Poznanski« poroča, da je nedavno v Varšavo dospelo nadaljnjih 25.000 Judov, ki so brez strehe, tako da je sedaj v Varšavi 80.000 judovskih beguncev. Na tisoče Judov je pribežalo tudi v Vilno, Bialostok in Kowel. »Kurjer Warszawski« poroča, da se je železniški promet na progi Varšava—Dunaj do Zyrardowa (severno od Skierniewic) zelo zmanjšal, ker so iz Grodziska, Zyrardowa Mszczonowa in drugih krajev izgnali Jude in nemške koloniste. — Siekiewicz se je na nekega varšavskega umetnega slikarja brzojavno obrnil s prošnjo, da mu preskrbi svetlopiše v vojni porušeni poljskih krajev; slike naj predložijo svetu bedo na Poljskem in ganejo k polaganju darov. Navedeni list priobčuje pisateljev pogovor z nekim sodružnikom londonskega »Daily Maila«, v katerem se med drugim omenja, da je Sienkiewiczza presenetila vojna na njegovem posestvu Oblegorek pri Kielcu, kjer je pisal svoj novi roman »Legije«, katerega predmet tvorijo dogodki italijanske kompanije Napoleona I. kot konzula. Prekinil je delo in se odpeljal na Dunaj. Vesti, da bi bil ondi aretiran, so neresnične; dovolili so mu namreč odpotovati v Vevcy, kjer ves svoj čas in vse svoje sile uporablja v to, da svojemu, težko izkušnanemu narodu pridobi uspešno pomoč. — Londonski »Daily News and Leader« konstatira, da je ruska obljuba Poljakom zgolj čin ruskega generalisima, storjen iz vojaških ozirov.

BARON WERBURG GUVERNER NA POLJSKEM.

Berlin, 1. aprila. »Berl. Tageblatt« poroča: Kakor čujemo, je baron Andrijan Werburg imenovan za guvernerja v od Avstrijev zasadenih ruskih ozemljih Kjelce in Pjotrkov. Baron Werburg je bil do izbruha vojske avstrijski konzul v Varšavi in zato pozna poljske razmere.

OSVOJEC ŽE 36 DNI OBLEGAN.

Pariz, 1. aprila. Tukajšnja izdaja čista »Daily Mail« poroča o obleganju Osovjca iz Petrograda: Obleganje traja zdaj že 36 dni. Mesto Nemci vsak dan obstreljujejo. Število ranjenih v mestu je precej veliko. Kljub temu pa poteka življenje v mestu normalno. Vsako nedeljo ob 4. uri popoldne so na raznih točkah mesta koncerti štirih vojaških godb.

OBSTRELJEVANJE LIBAVE.

Rotterdam, 1. aprila. Včeraj objavljeno rusko uradno poročilo pravi, da so se nemške bojne ladje zopet pojavile pred pristaniščem Libave in oddale nad 200 strelcev. Ena civilna oseba je bila ubita, ena pa ranjena.

GENERAL RUSKI Odstopil.

Stockholm, 1. aprila. Iz Petrograda se brzojavlja, da je odstopil ruski general Ruski, ki je kot poveljnik III. armade deloval pri Lvovu, Varšavi in Przasnyszu. Odstopil je iz zdravstvenih ozirov. Car ga je imenoval za člana državnega sveta.

× × ×

RUSKO POVELJSTVO GROZI PO MIRU S SMRTJO TISTIM, KI SE V VOJSKI UDAJO.

Ungvár, 1. aprila. Pri ujetih ruskih častnikih so našli povelje ruskega generala Oranovskega, ki naznanja vojaku, da usmrte po sklenjenem miru tiste ruske vojake, ki so se udali avstro-ogrskim četam. Povelje se je prečitelo ruskim četam.

VSEUČILIŠČE V L'OVU IN VARŠAVI.

Ruska začasna vlada v Galiciji energično dela za rusifikacijo lvovskega vseučilišča. V odškodnino se je pričakovala polonizacija varšavskega vseučilišča. Toda zdi se, da se to ne bo še tako hitro zgodilo. Varšavski znanstveni krogi so se obrnili na ruskega naučnega ministra s prošnjo, da se v Varšavi dovoli ustanovitev privatne poljske visoke šole. Prošnja je bila odbita.

Obstreljevanje Belgrada.

Dunaj, 1. aprila. Uradno se poroča: Na južnem bojišču ni nobene izpraznjenosti.

Dne 31. marca popoldne so Srbi obstreljevali odprto mesto Oršovo, nakar smo odgovorili z obstreljevanjem Belgrada.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Omejene kupčije s poljskimi pridelki.

Dunaj, 2. aprila. (Kor. ur.) Potrebno je, da se žetev leta 1915, pridržijo brezpogojno javnosti. Odredile so se zato nekatere omejitve, ki tičejo kupčij bodoče žetve. Po odredbi, ki je danes temeljem cesarske naredbe 10. oktobra 1914 objavlja v državnem zakoniku in v »Wiener Ztg.«, se prepovejo in razveljavijo kupčije na upanje (nakup bodoče žetve, kakorkoli že izpade), ki tičejo poljedelske pridelke kakršnekoli vrste izvzemši mošta in vina. Če se že v rednih razmerah takim kupčijam more komaj pripoznati gospodarska potreba, se mora v sedanjem trenutku delati na to, da se pridelek bodoče žetve kolikor mogoče pomnoži in se morajo zato prepovedati spekulacijske kupčije. Pod prepoved terminske kupčije taki prednakupi ne spadajo, ker znači vsako posamezno kupčijo posebnost vsled sklenjenih dogovorov in se ne izvede le z obračunom, marveč tudi z dobavo in s prevzetjem blaga. Take kupčije postanejo v sedanjih razmerah lahko nevarne splošnosti in se jih moramo izogibati. Take kupčije drže cene in lahko ovirajo današnje visoke cene in odtegnje žito tistem mestu, ki je lahko v slučaju sile zahteva splošnosti. Prepovedane spekulacijske predkupčije nove žetve pospešujejo delovanje voinožitnega prometnega zavoda v slučaju, če se pokaže potreba, da se mu prepusti tudi razdelitev nove žetve. Strokovnjaki žitne trgovine in mlinske industrije so izjavili, da je začasno promet mogoč tudi brez te kupčije. Za zdaj zadošča, da se prepovedo trgovskopravne dobavne postave do 1. julija. Ta odlok velja le za poljedelske pridelke inozemstva in osebno ne ovira prednabav ogrske žetve. Nakup poljedelskih zemeljskih pridelkov po vojaški upravi in po voinožitni upravi je izzvet prepovedi. Da pa prepoved uspešneje učinkuje, se uporabljajo za to kazenske določbe uvodoma omenjene cesarske naredbe in se odreja, da velja odlok tudi za nazaj.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 1. aprila. Veliki glavni stan: Vzeli smo od Belgijcev zaseleno selo Klosterhoek in neko malo opiralnišče pri Dixmuidnu ter pri tem ujeli 1 častnika in 44 Belgijcev.

Zahodno od Pont-à-Moussona in v gozdu Priester se je boj sinoči ustavil. Na neki ozki točki so Francozi udrlji v naše prednje järke. Boj se bo danes nadaljeval.

Pri bojih med prednjimi stražami severovzhodno in vzhodno od Luneville so imeli Francozi znatne izgube.

V Vogezih se je vršil le artiljerijski boj.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 31. marca. Ob 3. uri pop.: Včerajšnji dan je bil na celi fronti mir. Nemški letalec je metal bombe na mesto Reims. Ranjeni dve osebi. Ena bomba je padla na križno hodišče katedrale. Dobro merjeni strelji naše artiljerije je prisililo sovražnika, da je v neredu zapustil severovzhodno od St. Mihiela vas Hendicourt.

Ob 11. uri ponoči: Prejšnjo noč je sovražnik obstreljeval mostove pri Nieuportu. Dne 30. marca se je začela kanonada na celi fronti med morjem in Aisne.

V Champagni je bil v okolici Perthesa, Beanusejoura in Ville sur Turbeja boj topov in min. Nadvladali smo mi.

Na nekaterih mestih v Argonih se nadaljuje boj z vztrajnostjo in silovitostjo, pa brez pomembnih uspehov. V fort Donanmoè severno od Verduna je včeraj padlo nekaj 21 cm granat. Naša artiljerija je takoj ustavila nemško-streljanje; na fortu ni škoda. V zapadnem delu duhovniškega gozda smo vzeli vrsto strelskih jarkov in ujeli 100 mož, med njimi 1 častnika in 3 podčastnike. Kljub silovitemu protinapadu smo obdržali večji del osvojenih jarkov.

Zahodno od Ponta Moussona smo na cesti od gostilne Saint Pierre proti Regnieville v noči na 30. marca vzeli nemško postojanko in odbili tri protinapade.

Na bojišču na Hartmannsweilerkopfu smo našli 700 mrtvih Nemcev.

Doba začasnega miru na zapadnem bojišču.

Milan, 31. marca. Iz Pariza se poroča: Operacije na Francoskem in v Belgiji, se zdi, so se za nekaj časa ustavile, tako da je bilo mogoče predsedniku republike obiskati fronto v Šampanji, kjer so se malo prej cel poldrugi mesec vršili najljutejši boji. Sicer pa tudi vreme ni ugodno za bojevanje, kajti zdi se, da smo se vrnili v sredo zime. Toplomer je povsod padel pod ničlo in na vzhodu je tudi močno snežilo. V Parizu, kjer celo zimo ni bilo snega, je danes več ur snežilo.

Nemci obstreljujejo fort Dumont.

Ženeva, 1. aprila. Nemci obstreljujejo fort Dumont, ki je zelo važen za brambo-Verduna.

Vojska v zraku.

Pariz, 2. aprila. (Kor. ur.) »Temps« poroča iz Bethune: Neko nemško letalo je metalo bombe na Essers. Neko francosko letalo je poizvedovalo nad Maubeu-gom, kjer je dognalo, da so vsi mostovi zopet popravljani.

Pariz, 2. aprila. (Kor. ur.) Ponoči na nedeljo so francoski letalci prisilili neki nemški zrakoplov, ki je vozil proti Omeru, da se je moral obrniti.

Nemški letalci.

Berlin, 1. aprila. Iz Pariza se poroča: Nemški letalci so v zadnjih dneh razvijali znatno delavnost na Flanderskem in severnem Francoskem. Calais sta včeraj zopet preletela in bombardirala dva nemška letalca. Obe letali so obstreljevali, a usli sta nepoškodovani. Isti dan je razburil Pariz nov zeppelinški alarm. A pričakovanih zeppelinov ni bilo, pač pa se poroča o sodelovanju Zeppelinov pri bombardiranju Pont à Moussona. Zeppelinji so z nekaterimi Golobi večkrat preleteli mesto in vrgli več bomb. Ob živahnem artiljerijskem ognju so se nato zračna vozila oddaljila v vzhodni smeri.

Francosko letalo nad Mühlheimom in nad Neuenburgom.

Mühlheim na Badenskem, 2. aprila. (Kor. urad.) Sinoči ob pol 6. uri je letal nad mestom neki sovražni letalec in je vrgel neko bombo, ki je napravila le malo škode.

Neuenburg ob Reni, 2. aprila. (Kor. urad.) Sinoči ob 7. uri je letal nad mestom neki sovražni letalec. Vrgel je dve bombi, ki sta povzročili le nebitveno škodo.

Nemški zrakoplov nad Bailleulom.

Pariz, 2. marca. (Kor. urad.) »Temps« poroča: Ponoči 31. m. je preletel neki nemški zrakoplov Bailleul. Vrgel je dve bombi, ki nista povzročile nobene škode. Zrakoplov je plul nato v smeri proti Armentieres—Hazebruk. Prebivalce so v obeh krajih alarmirali in pogasili razsvetljavo.

Bombe v Nancyju.

Lyon, 1. aprila. »Le Nouvelliste« poroča: Neko nemško letalo se je neopazeno približalo Nancyju in vrglo 3 bombe. Dve nista napravili nobene škode, tretja pa je poškodovala gornje nadstropje nekega poslopja. Ranjen ni bil nihče.

Izgube Garibaldincev.

Milan, 20. marca. Listi poročajo, da znašajo dosedanje izgube Garibaldincev v bojih na Francoskem 400 mrtvih, 700 ranjenih in 300 bolnih.

Izdelava orožja na Angleškem.

Frankobrod, 28. marca. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Londona: Lloyd George je sklenil s kovinarji pogodbo zaradi izdelavanja vojnega materijala. Admiralat si pridržuje pravico, da rekvirira vse lope in delavnice, ki se ne rabijo, za izdelovanje in shrambo vojnega materijala.

Na Angleškem manjka materijala za municije.

London, 1. aprila. (Kor. urad.) »Times« se pečajo v uvodnem članku z nezadostnim izdelovanjem municije in pišejo: Vojaški stan, ki se je napravil s toliko težavo, je pripravljen, da vrši svoje delo, ne razpolaga pa s potrebnim materijalom. Nastale so razne težave, tako da se produkcija manjša, mesto da bi rastle. Dve reči nosita glavno krivdo: mezdni spori v industriji in pijančevanje. Drugo zlo je hujske kot prvo, ker je trajno občutno.

Zgled angleške kraljeve rodbine.

Haag, 1. aprila. Iz Londona se poroča: Kralj Jurij je poslal lordu George pismo, v katerem poroča, da je kraljeva družina sklenila, da, dokler traja vojska, ne uživa alkoholnih pijač in da je tudi vsem uslužbencem kraljevega gospodinjstva prepovedano uživati alkohol.

Angleške čete na Francoskem.

Dopisnik »Göteborger Handelsztung« piše v nekem pismu iz Pariza o angleški vojski na Francoskem med drugim naslednje: Švedski trgovci so mi opisavali angleške čete. Cela Normandija z mesti Havre, Rouen, Boulog-

ne, Dunkerque in Calais je podobna velikemu bojnemu taboru. Prebivalci se v lastni deželi ne čutijo več domače. Angleži se obnašajo, kakor bi bili oni gospodarji. Imajo celo svojo lastno policijo in francoske civilne oblasti se čutijo odveč. Angleži so uredili vojašnice in velike barake, kakor bi nameravali leta in leta ostati ondi. Nastopajo izredno samozavestno, a kar se tiče zunanje oblike dostojno in prijazno; plačujejo pa naravnost sijajno. Na splošno so dokaj popularni, opaža se le nekoliko zavist, ker so tako dobro obskrbljeni. Kritizira se njihovo višje vodstvo, ter se sodi, da glede strokovne sposobnosti zaostaja za francoskim in nemškim. Angleži bodo, tako pravijo, ki pride prihodnji mesec veliki Kitchener na bojišče, sami prevzeli težko nalogo, da iztirajo Nemce iz Belgije. Z druge strani se pa zopet trdi, da dosežajo Angleži boljše uspehe, kadar operirajo skupaj s Francozi.

Berolin, 2. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Kristianije: »Aftenposten« poroča iz Prizta, da šteje zdaj angleška armada na Francoskem 750.000 mož. Vsak dan pošlje lahko Anglija 8000 mož čez Kanal.

Kaj je s Kitchenerjevo milijonsko armado.

Rotterdam, 2. aprila. Londonska poročila soglašajo, da bo v najboljšem slučaju mogoče spraviti za evropsko bojišče en milijon vojakov. »Standarte« piše: O treh milijonih Kitchenerjeve armade danes noben pameten človek ne govori več.

Boji za Dardanele.

»Rječ« piše: Nevtalizacija Dardanel je nesmisel. Če bi sploh prišla v poštev, se ne bi dala in smela nikdar izvesti tako, kakor ona Maghelanove ceste po določbah od leta 1881., ampak le tako, kakor pri panamskem prekopu, kjer je suvereniteta Zedinjenih držav in njihova pravica, da kanal utrde, jasno določena in izražena. Ruska suvereniteta je za brodarstvo mnogo koristnejša, kakor turška. Neobhodno potrebna pa je za Rusijo vojaška oblast nad Dardanelami ter pravica do utrd in prostega pota za rusko vojno brodovje.

Frankfurt, 1. aprila. »Frankfurt. Ztg.« poroča, da med otokoma Tenedos in Lemnos ni niti 10.000 mož izkrecevalnih čet.

ZAVEZNIKI POČAKAJO, DA SE ZBERE 150.000 ČET.

Atenski krogi računajo, da je bilo dosedaj na otoku Lemnos zbranih kakih 30.000 do 35.000 mož. Sedaj pa poroča »Kölnische Ztg.« iz Aten, da so admiralji vsled pomanjkanja stanovanj in nezadostne preskrbe z živili sklenili, da čete zopet vkrajo in pošljejo na Ciper in v Egipt, kjer naj čakajo, da se jih zbere 150.000. Na to se jih bo zopet poslalo v Dardanele, kar se bo zgodilo v enem mesecu.

FRED DARDANELAMI ZOPET DVE BOJNI LADJI TEŽKO POŠKODOVANI.

Milan, 2. aprila. »Italia« poroča iz Dardanel: Brezuspešna sta ostala tudi zadnja dva poizkusa zveznega brodovja, ki je poizkušalo obstreljevati Dardanele. Dve bojni ladji sta bili zopet poškodovani.

ŠTIRI BOJNE LADJE OJAČILE DARDANELSKO BRODOVJE.

Milan, 2. aprila. »Secolo« poroča. Na Malto so se pripeljale štiri bojne ladje, da ojačijo dardanelsko brodovje in sicer francoski oklopnici »Bretagne« in »Province« in angleški bojni ladji »London« in »Lion«.

250.000 RUSOV PROTI CARIGRADU.

Graski listi poročajo iz Bukarešta: Francoski viri potrjujejo poročilo, da je pri Odesi in Batumu pripravljen po en armadni zbor -- skupno 250.000 mož, ki je določen za napad na suhem proti Carigradu.

Na morju.

17 FRANCOSKIH PLOVNIH DRUŽB OMEJIL PLOVBO.

Genf, 2. aprila. »Journal« poroča: Od 1. marca nadalje je vsled nastopa nemških podmorskih čolnov med 45 francoskimi družbami 17 družb omejilo svojo plovo za 40 odstotkov. skega finančnega ministra Teodorova.

PARNIK »CITY OF CAMBRIDGE« UŠEL NEMŠKEMU PODMORSKEMU ČOLNU.

London, 2. aprila. Parnik »City of Cambridge« z Glasgowa, ki je došel v Liverpool, je srečal na zahodnem angleškem obrežju neki angleški podmorski čoln. Kapitan se je podmorske-mu čolnu tako spretno izogibal, da ga

ni mogel s torpedom zadeti; a parnik so obstreljevali Nemci pol ure z granatami in so razdrili čolne in kajite. Podmorski čoln je moral končno opustiti napad, ker se je moral boriti z morskimi valovi.

PARNIK »EMMA«.

London, 2. aprila. (Kor. ur.) »Reuter« poroča: Neki podmorski čoln je brez prejšnjega svarila torpediral parnik »Emma« iz Havra. Parnik se je takoj potopil; 17 mož je utonilo. Na ladji je bilo 19 mornarjev.

KAKO JE BIL POTOPLJEN PARNIK »CRONE OF CASTILLE«. — NEMŠKI PODMORSKI ČOLN »U 28« POTOPILO V 4 DNEH 7 LADIJ.

London, 2. marca. (K. u.) »Reuter« poroča: Torpedirani parnik »Crone of Castille« je vozil živino iz Neufundlanda v Havre. Ko je kapitan zagledal podmorski čoln, je klical prostovoljce, ki naj bi nastopili kot kurjaci, ker so se kitajski kurjaci tako prestrašili, da niso mogli več delati. Kapitan je upal, da uide podmorskemu čolnu. Ko je lovil podmorski čoln parnik tri četrt ure, so zadele krogle eno kajuto in ladjin most. Posadki so dovolili pol ure časa, da zapusti ladjo. Vesljiati je morala 6 ur, preden se je rešila. Nemci so potrebovali dve uri, da so s strelji potopili parnik. Ladjo je potopil podmorski čoln »U 28«. Številka je bila sicer prebarvana, a v bližini so jo le razločili. Parnik je vozil z največjo brzino 12 vozljev. Častnik podmorskega čolna je zaklical Angležem, da je potopil v štirih dneh 7 ladij. Parnik »Flaminian« je vozil z isto brzino, kakor »Crone of Castille«. Krmar ceni brzino podmorskega čolna na 17 vozlov. Ko je zapustila posadka parnik, se je nahajal v bližini danski parnik »Finlandia«, ki je sprejel posadko potopljenega parnika.

NOVA AMERIKANSKA NOTA.

Milan, 1. aprila. Tukajšnji listi poročajo iz Newyorka: Amerikanska vlada bo poslala Francoski in Angleški novo noto, v kateri bo povdarjala, da dosedanje izjave obeh vlad niso zadostne za učinkovito blokado Nemčije in Avstrije.

Turčija v vojski.

TURKI ZASEDLI BORUAGUEZ.

Carigrad, 2. aprila. (Kor. ur.) Iz Erzeruma brzojavljajo, da so zasedli turški oddelki Boruaguez in nekatere vasi, ki leže severno od Oltya.

NA KAVKAZU.

Petrograd, 2. marca. Uradno se poroča: Turki so pričeli na Kavkazu in na obrežju zopet ofenzivo. Turki so zažgali Artwin.

Pred vojsko na daljnem vzhodu.

Berolin, 1. aprila. »Lokalanzeiger« prinaša po londonskem »Daily Telegraph« iz Pekina: Pogajanja med Japonci in Kitajsko se zopet neugodno razvijajo.

Dunaj, 2. aprila. »Extrablatt« poroča: Kitajska je odklonila japonske zahteve. Odločitve pričakujejo v najbližjih dneh.

Razdelitev Albanije.

Milan, 2. aprila. Neki diplomat je izjavil, kakor poroča »Italia«, da se o obnovitvi balkanske zveze pogajajo na temelju razdelitve Albanije, ki ni pokazala možnosti, da more sama obstojati. Z razdelitvijo Albanije bi ustregli zahtevam balkanskih držav. Italija bi obdržala Valono.

SRBIJA STREMI PO PRISTANIŠČU.

Carigrad, 2. aprila. Srbija živahno dela na to, da pridobi kako pristanišče ob morju. Essad paša preskrbuje srbske kupčije v Albaniji. Tajno so se v Draču posvetovali srbski diplomati z Essad pašo o zadevi. Predlagalo se je, naj postane Sv. Ivan di Medua srbsko pristanišče ob Jadranskem morju. Mesto naj se po železnici zveže s Srbijo. Nadalje se je obvezala albanska vlada, naj deluje proti vstaji Albancev proti Srbiji. Essad paši so zagotovili Srbi vojaško pomoč proti njegovim nasprotnikom. Albance so Essad pašove kupčije s Srbijo razburile.

Vstasi bombardirajo Drač.

Bari, 31. marca. Iz Drača se poroča, da so vstasi dne 30. in 31. marca obstreljevali s topovi Drač, ker Essad paša ni ugodil njihovi zahtevi, da bi poslal branitelje mesta domov. Strelji so provzročili več strahu kakor škode. Poškodovanih je več hiš in ena mošnja. Ljudstva se je največ zateklo v pravoslavno cerkev, ki stoji blizu morja.

Solun še vedno odprt za srbske pošiljalce.

Solun, 1. aprila. Nasproti drugačnim glasnim vestem je treba poudariti, da neprestano dohajajo transporti vojne materiala za srbsko vojsko, ki se neovirano pošiljajo dalje. Včeraj je došlo več francoskih zdravnikov z osebjem in bogatim materijalom. Podali so se takoj v Srbijo.

Maroko očiščen Francozov.

Dunaj, 2. aprila. »Wiener Tagblatt« poroča, da je Maroko razven Casablance in Rabate popolnoma očiščen Francozov.

Islandija — republika?

Islandski radikalci zahtevajo od Danske popolno finančno in upravno samostojnost. Islandski politik Hannesson je pa izjavil: »Proč od Danske! Nočemo biti nobena kolonija. Hočemo si ustanoviti republiko, ker smo z Dansko tako zvezani od l. 1814., ko se je Norveška združila s Švedsko.

Krvav spopad med intervencionisti in nevtalisti.

Cenzurirana graška »Tagespost« poroča iz Milana: Včeraj se je vršilo v čast Beppina in Sante Garibaldija velika slavnost intervencionistov. Istočasno so se zbrali nevtalisti, ki so se oborožili s palicami. Ko je prišel spred intervencionistov na stolni trg, so ga nevtalisti od strani napadli s palicami. Na trgu je bilo zbranih nekaj tisoč ljudi in prišlo je do pravega boja. Konjenica in karabinjeri so množico razgnali, toda v Dantejevi ulici, po kateri so se intervencionisti vračali od Garibaldijevega spomenika, je prišlo zopet do groznih spopadov. Na intervencioniste je kamenje kar deževalo. Bila je grozna rabuka. Noben govornik ni mogel do besede. Ranjenih je bilo okoli 100 oseb, aretiranih okoli 200, med njimi tudi urednik »Avantija«, Serali, ki je na strehi tramvajskega voza mahal z rokami in izkušal prepiti množico. Zmagali so nevtalisti, ker slavnost intervencionistov se ni vršila.

Razna poročila.

ZEDINJENE DRŽAVE ZA MIR.

Rim, 1. aprila. »Giornale d'Italia« znova beleži vest, da nameravajo severoameriške Združene države uvesti energično posredovanje za mir.

GOLJUFJE PRI DOBAVAH ZA ARMADO.

Budimpešta, 2. aprila. Policaja Eleka so zaprli, ker je omogočal medsebojno občejevanje zaprtih dobaviteljev sukna.

AVSTRO-OGRSKI LETALEC NAD CETINJEM.

Berolin, 2. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Cetinja po »Agence Havas«: Opolnoči 30. m. m. je preletel neki avstro-ogrski letalec črnogorsko glavno mesto. Vrgel je več bomb, ki so padle v okolici kraljeve palače.

SOFIJSKI OBČINSKI SVET RAZPUŠČEN.

Sofija, 2. aprila. (Kor. u.) Tukajšnje okrožno sodišče je razpustilo sofijski občinski svet, ker je bilo 20 občinskih svetovalcev radi nerodnosti ovadenih. Zupanoval je razpuščenemu občinskemu svetu brat bivšega bolgar-

NEMČIJA JE TUDI KRMILA STAVILA POD ZAPORO.

Da zabrani nadaljnjo draženje cen in krmila ohrani poljedelstvu, je nemški zvezni svet stavil vsa krmila pod zaporo. Vsak hranitelj krmil, ki jih sam ne porablja, mora svoje zaloge naznaniti. — Nakupovanje in prodaja krmil je poverjena nakupovalni družbi nemških poljedelcev. — Ker se je mnogo jedilnega krompirja porabljal za seme, je zvezni svet znatno znižal maksimalne cene za semenski krompir.

AVSTRALSKI VOJNI KREDIT.

Rotterdam, 2. aprila. Avstralska vlada je vsled odpora gornje zbornice umaknila predlog, ki zahteva vojnega kredita v znesku 210 milijonov šilingov.

AMERIKANSKA SODBA O PRESKRBI Z ŽIVILI V NEMČIJI IN V AVSTRIJI.

London, 21. marca. (Kor. ur.) Bernski dopisnik lista »Morningpost« je doposlal svojemu listu obširno poročilo o razgovoru z ameriškima časniki Bryce, sotrudnikom čikaškega lista, Ledger, in sotrudnikom »Daily Timesa«. Časnikarja sta prepotovala Nemčijo in Avstrijo. Izva-

jata, da razpolaga Nemčija z zadostnimi zalogami živil, zlata in bakra, ki zadoščajo, da se lahko Nemčija še dve leti vojskuje. Cene živil so v Nemčiji nižje, kakor v Švici, vojni kruh je dober, morebiti še boljši, kakor angleški pšenični kruh. Razmere v Berlinu so popolnoma redne, morebiti še rednejše, kakor v Londonu. Avstro-Ogrska je še boljše založena z živili, kakor Nemčija. Delavstvo v Nemčiji je na boljšem, kakor kdaj prej. Vojska se materialno še ne čuti, ker se vojskujejo v Belgiji, v Franciji in na Poljskem.

VSTAJA V PREDNJI INDIJI.

Simla, 2. aprila. (Kor. u.) Uradno se izjavlja 30. m. m.: Domačini večinoma rodu Zadran, so se nedavno zbrali, do 10.000 jih je bilo, da napadejo Tochi pri Miranshiju. Dva švadrone kavalerije, gorska artiljerija in dva polka domačinov z milico s severnega Waziristana sta napadla sovražnika 26. m. m. Sovražnik je izgubil 200 mrtvih in 300 ranjencev in so ga vrgli čez upravno mejo industrijske države nazaj.

Dnevne novice.

+ Cesarjevo zdravje izvrstno. Iz Budimpešte poročajo: V klubu narodne delovne stranke je ministrski predsednik grof Stefan Tisza naznanil, da je našel vladarja v najboljšem zdravju in polni duševni in telesni svežosti. Cesar je izrazil svoje živahno zanimanje za vse stvari in njegovo zdravstveno stanje je tako, da ni mogoče želeti boljšega.

— Krčansko socialni državni poslanec Franc Rienoščl je umrl 1. t. m. v 53. letu starosti.

— Vojaške utrdbe v dunajskem gozdu. »Fremdenblatt« objavlja: Občinstvo, osebno obiskovalci dunajskega gozda (Wienerwald), se ponovno v lastno korist nujno opozarjajo, da je brez vsake izjeme prepovedano stopiti na vojaško zaprte prostore, osebno na utrdbene priprave, ker je po okoliščinah to lahko smrtno nevarno. Odredbam vojaških straž, orožniških patrolj in policije se mora vsak pokoriti. Brezpogojno in takoj se mora na klic vojaških straž obzati, ker se sicer nastopi z orožjem. Nevarnost se še poveča v temi. Vsi zaprti kraji so označeni s svarilnimi deskami. Opozarja se, da namerava vojaška oblast zapreti celo izletno ozemlje v dunajskem gozdu, če bi se izletniki ne pokorili. Starši in mojstri se še posebno opozarjajo, naj v tem smislu pouče otroke in vajence, ker se odklanja vsaka odgovornost za posledice nepravočasne radovednosti.

— Goljufi, ki so varali s črevlji armado. Dunajska policijska korespondenca »Wilhelm« poroča: Prijeli so in izročili garnizijskemu sodišču trgovca črevljev Arona Neurona, ki je osumljen, da je dobavil neki požunski tvrdki za vojaško dobavo 537 parov črevljev po 15 kron 50 vin. par. Ko so izročili črevlje vojaški oblasti, se je pokazalo, da so popolnoma nerabni. Podplati so bili iz potvarjenega usnja, pete iz papirja, zgornje usnje je bilo tudi manj vredno. Požunska tvrdka je dobavitelja ovadila dunajskemu državnemu pravdnstvu. Dognali so, da je Neuron dobavil črevlje po nekem agentu pri neki budimpeštanski tvrdki. Vedel je, da so bili črevlji že odklonjeni, a jih je v svoji brezvestnosti prodal požunski tvrdki, da si mu je bilo znano, zakaj da jih potrebuje požunska tvrdka. (Tako poroča »Neue Freie Presse«.)

— V vevški papirnici se zopet dela. Včeraj se je zopet začelo delo v vevški papirnici, seveda v zmanjšanem obsegu. Dela je dobilo 100 delavcev.

— Ruski ujetniki v ljubljanski okolici. V Vevče so pripeljali večje število ruskih ujetnikov.

— Oče in sin se sešla na bojišču. 49-letni posestnik Franc Kožuh iz Št. Lenarta v Slov. goricah se je prostovoljno javil k vojakom. Njegov sin se je nahajal na severnem bojišču od začetka vojske. Na lastno prošnjo so uvrstili očeta meseca decembra v vojno stotnijo mariborskega polka. Pred 14 dnevi je pisal očetu, da je prišel s svojim sinom pri D... med nekimi spopadom skupaj. Veselje ni bilo dolgo, ker je kos šrapnela zadel sina na prsi. Oče sam je obvezal za silo sina, ki so ga prenesli na obvezovališče, oče se je pa vrnil v bojno črto.

— Kovinarski nabiralni teden v vojne namene se izvede v celi državi. Rdeče, bele in rmenne kovine, izvzemši železa, jekla, in kositra. Vsaka gospodinja ima gotovo takih starih posod preveč, bo nabirala šolska mladina od hiše do hiše. Kovinarski nabiralni teden se določi najbrže v drugi polovici meseca aprila. Gospodarji in gospodinjne naj že zdaj razmišljujejo, kaj da bodo dali otrokom, ko pridejo nabirat. V kuhinji in v kleti, v sobi in v podstrežju, v delavnici in v hlevu se najde gotovo kaj med staro šaro, kar bi la-

hko porabili pri zbirki kovin. Pazite zato na ponve in piskre, na kuhinjsko posodo in sita, na jedilno orodje in na tehnice, na kovnaste zamaške steklenice, na kovinske gumbe, pepelnike, vrtična peči, obešala in na vse predmete iz medi in iz bakra, ki jih lahko pogrešate.

— Ne skrivajte moko! Okrajno sodišče v Lincu je obsodilo neko Marijo Demelbauer na 48 ur zapora, ker ni napovedala kakih 130 kg moko.

— Preskrba Dunaja z mesom. V soboto je došel na Dunaj prvi železniški voz nemških prašičev. Nadaljni transport je na potu. Naročili so tudi goveje meso na Danskem in sicer za enkrat 10 železniških voz.

— Velikonočni kruh v Trstu. Tržačan je navajen imeti za praznike svojo »pinc«, za katero je pa samo najboljša pšenična moka dobra. Ta teden se skrivaj in javno kupuje pšenična moka po 2 K do 2-50 K za kg. Vsakdanji tržaški kruh je pa iz malovredne moko, slabo pečen in netečen. Krušnih kart namestništvo ni upeljalo, ker niti tržaške zaloge niti dovoz moko ne zadostuje, da bi se krušne karte krile z moko.

Ljubljanske novice.

Ij Naslov šolskega ravnatelja je podelil naučni minister nadučitelju v Spodnji Šiški Francu Lavtičar v priznanje njegovega večletnega, zelo uspešnega delovanja na šolskem polju.

Ij Umrl je g. Anton Schmidt, bančni uradnik, sin znanega ljubljanskega trgovca Julija Schmidt.

Ij Najvišje priznanje za hrabrost pred sovražnikom je izraženo rezervnemu nadporočniku 4. bosensko-hercegovinskega polka conceptnem praktikanu okrajnega glavarja v Postojni g. Miroslavu Senekoviču.

Ij Prodaja krompirja na magistratu. Na naše objavljenje, da je naročni krompir došel na magistrat, so včeraj in predvčerajšnjim prišle ponj vse sranke, ki so ga naročile. Ker je bilo krompirja naročenega več, kakor ga je bilo za sedaj poslanega, se je odredilo, da ga za enkrat dobi vsak naročnik le po eno vrečo. Krompir se je oddajal, da ni bilo prehudega pritiska, strankam po številkah in je bilo oddanega 270 vreč. Novo pošiljatev naznanimo ter obenem opozarjamo stranke, ki so za prvo silo že dobile po eno vrečo, dasiravno so ga imele naročenega več, da pridejo sedaj na vrsto one, ki imajo že tudi naročenega, pa ga še niso dobile. Nadalje se opozarjajo še one stranke, ki bi krompir rade imele, da naj ga pridejo naročiti, ker se jim sicer ne more jamčiti, da ga dobe. Kakovost sedanje pošiljatev se splošno hvali.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Ivana Bonač, rokovičarica, 62 let. — Anton Kovač, postrežek, 55 let. — Josip Fortuna, gostilničar in posestnik, 64 let. — Antonija Koritnik, zasebnica, 63 let.

Ij Omejitve prodajanja žganja vojaštvu. C. kr. deželna vlada za Kranjsko je odredila, da imetniki, zakupniki in namestniki gostilniških in krčmarskih obrtov v Ljubljani, t. j. hotelov, gostiln, kavarn, slaščičarn, žganjarn, izkuhov in trgovin, ki so v posesti koncesije za žganjetoč ali na drobno prodajo žganih opojnih pijač, od sedaj naprej teh pijač ne smejo prodajati po 5. uri popoldne osebam oborožene sile (vojaštvu), vstevši tudi šarže in enoletne prostovoljce. Prodajanje drugih pijač in jedil vojakom, kakor tudi žganjetočev vobče, ostane neizpremenjeno. Tozadevni prestopki se bodo najstrožje kaznovali.

Velike goljufije v Budimpešti.

Novo podrobnosti o goljufiji z blagom. — Gospe agentinje.

Afera o veliki goljufiji z blagom v Budimpešti je zopet stopila v javnost in sicer vsled objave policije, ki je v celo afero vendar malo posvetila. Policija poroča, da so se poveljniki naših čet na fronti večkrat pritožili, ker so obleke, poslano na bojišče, slabe in da so vojaki v kratkem času vsi razstirgani ter prosijo ministrstvo, naj v tem oziru kaj ukrene. Ko je domobranski minister za to zvedel, je dal takoj navodila vojaškemu zastopniku obtožbe, naj se uvede preiskava.

Policija nadalje objavlja, da so pri prevzetju vojaških dobav zagrešile tudi tiste vojaške osebe kaznjivo dejanje, ki so, ako nič drugega, pokazale veliko lahkomišelnost, ker niso pregledale poslano obleko in da bodo imena naknadno objavljena v listih. Poročilo policije vsebuje dva nova imena, ki sta prišla naknadno v javnost in sta v ozki zvezi z goljufijo. V krogu že davno imenovanih goljufov se nahaja tudi ravnatelj društva narodne tekstilne umetnosti, ki je bil pretekli terek aretiran. Kakor se je že poročalo, je policija uvedla hišno preiskavo in skladiščih narodne tekstilne umetnosti in je tamkaj zaplenila

veliko množino blaga, ki so ga shranili obtoženi trgovci. Ob priliki hišne preiskave policija se ni mogla dognati, v koliko je ravnatelj narodne tekstilne umetnosti sokriv pri tej goljufiji.

Ob priliki zaslišanja se je dognalo, da je tudi imenovan ravnatelj Julij Riemer kriv. Dognalo se je, da je dobil od vsakega metra vojski prodanega slabega blaga 1 krono provizije v svrhu, da nobenemu ne izda, kaj je spravljeno v skladiščih narodne tekstilne umetnosti. Pri preiskavi se je spominjalo tudi ime neke ženske, ki je bila znana kot prijateljica imenovanega ravnatelja. Piše se Irena Kovalik ter je ob priliki zaslišanja dala policiji neke podatke, o katerih se preje ni ničesar vedelo. Riemer je namreč vpejal svojo prijateljico v skrivnosti svojih mešetarij s tremi trgovci z blagom. Povedal ji je tudi to, da je še meseca decembra kupil od treh peštanskih tvrdek vse slabo in dobro blago ter ga prodal vojski, ampak ne sam, pač pa si je v ta namen najel takomenovanega »Strohmann« in je na ta način prodajal blago pod tujim imenom.

Zanimiv posredovalec v tej goljufiji je bila odlična gospa Pavla Bora, rojena Okenfusz. Bila je v zvezi z Ladislavom Neumannom, ki ji je za usluge izplačeval velike nagrade. Policija je vedela že v prvih dneh preiskave za manipulacije dotične gospe, samo dokazov še ni imela, da je ta zares imela pri tem materijalne koristi. Pri hišni preiskavi pri Ladislavu Neumannu so našli pisma, iz katerih se je dognalo, da je Bora imela pri izvajanju teh goljufij velike zasluge. Tudi sam Neumann je priznal, da je bil z njo v zvezi in da ji je pri neki priložnosti kot honorar daroval briljantni collier v vrednosti 20.000 kron in zapestnico, ki je bila tudi zelo draga. V sredo zjutraj je prišla policija k gospej Bora in jo našla v njenem izredno elegantnem stanovanju. Policija je sicer izvršila hišno preiskavo, med tem pa je bila gospa Bora mnogo bolj oprezna kot njen poslovni drug ter je odstranila vsako stvarco, ki bi mogla policiji služiti kot dokaz proti njej. Sprejela jih je z ljubeznjivim smehljajem in jim odprla vse sobe z besedami: »Naj gospodje samo izvolijo iskati. Zelo boste sprotni, ako kaj najdete.« Preiskava je bila brez vsakega uspeha; policija ni našla najmanjše stvarce, ki bi mogla služiti v dokaz sumnje; našla ni niti briljantnega colliera, niti zapestnice, zlate doze kakor tudi ne briljantnega prstana, ki ji ga je podaril neki drugi trgovski drug.

Drugi dan je bila gospa Bora pripeljana pred policijo in je odločno tajila, da je soudeleženka pri goljufiji z blagom. Policijski uradnik je bil noč in dan na nogah ker je neprenehoma iskal, kam je gospa skrila darove, ki jih je dobila od preje imenovanih trgovcev. Ker se je mislilo, da je skrila dragocenosti pri svojih sorodnikih, se je sestavila lista vseh njenih sorodnikov. Delalo se je celo noč od četrtega na petek in zgodaj zjutraj po neumornem iskanju so našli v stanovanju neke njene sorodnice prekrasno masivno zlato dozo. Našla se je tudi njena korespondenca z Ladislavom Neumannom. Samo colliera, vrednega 20.000, niso našli.

Končno se je dognalo, da je bila gospa Bora izredno zvitna in se je potem, ko je bila pri Neumannu že izvedena hišna preiskava, vtihotapila v stanovanje in tamkaj skrila dragoceni collier, v popolnem prepričanju, da ne bo policija nič več preiskavala pri Neumannu, ker je že to parkrat izvršila. Šele tedaj je ta gospa priznala resnico ter je povedala, kako je prišla z tvrdko

Neumann v zvezo. V začetku vojske je padel na bojnem polju njen zet. Čez nekaj dni potem, ko je prišla ta žalostna vest, je prišel k nji Ladislav Neumann, ji izrazil svoje sožalje, a obenem ji je izročil hranilno knjižico, na katero je bilo naloženih 10.000 K, z besedami: »Ta žalostna vest o smrti vašega zeta je ožalostila tudi mojo rodbino, pa sem vam prinesel hranilno knjižico, da izrazim na ta način sožalje vašim ubogim vnukom. Ne želim nič drugega kakor to, da rečete v mojo korist kako dobro besedo.« Tej hranilni knjižici, ki se je glasila na ime neke njene vnukinje, so sledile tudi druge vsote denarja, nato tudi zlati in briljantni darovi. Vloga gospe Bora je bila taka, da posreduje med nekaterimi osebami, ki so naročevale obleko za vojsko, in trgovci. Gospo so zaprli.

Antikvarijat »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani ima na razpolago po skrajno nizkih cenah:

Razlaganje kršč. katol. nauka, popolno delo, vezano v 8 knjig. Celovec, 1864. 38 K.

Krek, Socijalizem. Ljubljana, 1901, popolno broš. 10 K.

Kosec, Katoliško zakonsko pravo, ozirom na državne avstrijske postave. Ljubljana, 1894, vez. 1 K 20 vin.

Zupančič, Duhovno pastirstvo. — Ljubljana, 1885, vez. 1 K 80 vin.

Slomšek, Apostolska hrana bogoljubnim dušam, dana po branju apostolskih ino drugih bukev svetiga pisma za nedele ino svetke cerkveniga leta. Celovec, 1849, vez. 6 K.

Janežič, Zgodovinski katekizem, all celil keršansko-katoliški navk v resničnih izgledih iz zgodovine. Celovec, 1853, vez. 4 K.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Odgovor.

Od mojega očeta, gosp. Franca Jurca, veleposestnika, tovarnarja in trgovca v Postojni, po časopisih objavljena »opozoritev«, do koje je dal povod najbrže vpliv menil nenaklonjenih tretjih oseb, nima nikake podlage, ker razun edine postojanke v znesku 150 kron nisem napravil nikakih dolgov ter jih tudi ne napravljam. Sicer je bilo nadvarstveno sodišče že naprošeno na pomoč.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1915.

Josip Jurca.

Zahvala.

Vsem, ki so obiskovali našo dobro mamo v njeni dolgotrajni bolezni, v prvi vrsti pred. g. župniku Barletu, slednjič vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, prisrčni:

Bog plačaj!

Rodbina Zajec.

Ljubljana, dne 2. apr. 1915.

Ravnateljstvo in uradništvo Podružnice c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani javljata tužno vest, da je preminul dne 1. aprila 1915 njih uradnik, gospod

Oton Schmidt

katerega je smrt rešila dolgega, težkega trpljenja.

Bodi mu zemljica lahka!

700

Izurjen kurjač

Ki je obenem ključavničar, se takoj sprejme. Ponudbe na hotel Union v Ljubljani. 686

Sprejme se

kontoristinja

vešča slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika. Pismene ponudbe naj se pošljejo na poštni predal št. 8 glavna pošta.

št. 4962.

Razglas.

Mestne njive za Bežigradom, v Spodnji Šiški in za državnim kolodvorom se oddajo neimovitim ljubljanskim rodbinam za leti 1915 in 1916 brezplačno kosa v najem.

Kdor reflektira na to, naj se oglasi do sobote opoldne pri mestnem magistratu; priglasenim pa se je oglašiti v torek, dne 6. aprila 1915 ob 8. uri dopoldne na njivi za Bežigradom, kjer se jim odkažejo posamezni kosi in razglase pogoji.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. aprila 1915.

št. 4962.

Razglas.

V četrtek, dne 8. aprila 1915 ob 8. uri dopoldne se vrši javna dražba za mestne njive ob Malem grabnu in za njivo ob Vodovodni cesti in njivico za smodnišnico.

Zbirališče najemnikov na njivah ob Malem grabnu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. aprila 1915.

Pisemski papir Razglednice

umetniške (tudi svetopisemske), vojne, velikonočne in druge

priporoča

v največji izberi in po najnižjih cenah

Marija Tičar

prva in edina špeciaina trgovina razglednic in pisemskega papirja

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26

in podr. Šelenburgova ulica št. 1.

št. 4988.

Razglas.

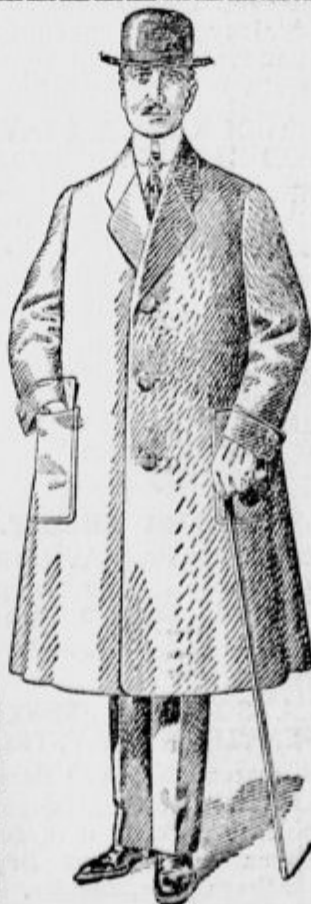
Vsled razpisa c. kr. deželne vlade z dne 29. marca 1915, št. 6560 prepoveduje podpisani mestni magistrat na podstavi določila § 54. obrtnega reda vsem imetnikom gostilniških in krčmarskih obrtov v Ljubljani, to je: hotelov, gostiln, kavarn, slaščičarn, žganjarn, izkuhov, trgovin itd., ki so sploh v posesti koncesije za žganjetoč ali za nadrobno prodajo žganih opojnih pijač, — vsako točenje žganih opojnih pijač osebam obo ožene sile (vojakom), vstevši šarže in enoletne prostovoljce, po 5. uri popoldne.

Tuurnadni razglasi z dne 17. oktobra 1914, št. 19370, z dne 4. novembra 1914, št. 20498 in z dne 19. januarja 1915, št. 905, zadevajoč dajanje pijač in jedil vojakom ter vreditev žganjetoča v obče, ostanejo neizpremenjeni.

Za točno izpolnjevanje tega ukaza, ki stopa z dnem 2. aprila 1915 v veljavo, so dotični imetelji obrtov (zakupniki, namestniki) osebno odgovorni in imajo za slučaj neposlušnosti pričakovati najstrožjega kaznovanja.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 1. aprila 1915.

Tvrdba

GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporoča svojo bogato zalogo

zgotovljenih oblek za gospode in dečke ter moderne novosti v konfekciji za gospe in gospodične.

548